Adroddiad i'r: Cyngor

Dyddiad y Cyfarfod: 20 Chwefror 2018

Aelod / Swyddog Arweiniol: Y Cynghorydd Julian Thompson-Hill/Richard Weigh

Awdur yr Adroddiad: Richard Weigh

Teitl: Cynllun Cyfalaf 2017/18 - 2020/21 ac Argymhellion y Grŵp Buddsoddi Strategol

---

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

Mae'r adroddiad yn rhoi diweddariad i'r aelodau ar elfen 2017/18 y Cynllun Cyfalaf. Hefyd ynghlwm mae argymhellion y Grŵp Buddsoddi Strategol o gynigion Cyfalaf a argymhellir ar gyfer eu cynnwys yn y Cynllun Cyfalaf.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

2.1 Darparu Cynllun Cyfalaf diwygiedig i'r aelodau gan gynnwys diweddariad ar brosiectau mawr a'r cynllun corfforaethol.

Mae'r Atodiadau canlynol wedi cael eu cynnwys:

- Atodiad 1: Crynodeb o gyllid cynllun cyfalaf
- Atodiad 2: Crynodeb o gynllun cyfalaf fesul Gwasanaeth
- Atodiad 3: Manylion amcangyfrifon cynllun
- Atodiad 4: Diweddariad ar brosiectau cyfalaf mawr
- Atodiad 5: Manylion argymhellion gan y Grŵp Buddsoddi Strategol
- Atodiad 6: Cynigion Cyfalaf a argymhellir i'w cymeradwyo
- Atodiad 7: Cynigion Cyfalaf a argymhellir i'w cymeradwyo – Gwybodaeth gefnogol ychwanegol
- Atodiad 8 – 17: Adroddiad Asesiad Effaith Lles ar gyfer pob prosiect a gaiff ei ystyried gan y Grŵp Buddsoddi Strategol

3. Beth yw'r Argymhellion?

3.1 Bod yr Aelodau'n nodi'r sefyllfa ddiweddaraf o ran elfen 2017/18 o'r Cynllun Cyfalaf a'r diweddariad ar y prif brosiectau.

3.2 Bod yr Aelodau'n cefnogi argymhelliad y Grŵp Buddsoddi Strategol fel y nodir yn Atodiad 5 a chrynhoir yn Atodiad 6.

3.3 Bod Aelodau yn cefnogi argymhelliad y Cabinet i gymeradwyo £25k ar gyfer cynnig terfyn cyflymder 40 mya ar Fwlch yr Oernant fel y manylir yn Atodiad 5 ac sydd wedi ei grynhoi yn Atodiad 6.

3.4 Cymeradwyo Cynllun Cyfalaf 2018/19.

4. Manylion yr adroddiad

4.1 Gwariant Cyfalaf 2017/18

Rhoddwyd yr adroddiad diwethaf ar y Cynllun Cyfalaf llawn i'r Cyngor ym mis Chwefror 2017. Mae diweddariadau misol yn cael eu cyflwyno i'r Cabinet. Mae'r Cynllun Cyfalaf Amcangyfrifedig bellach yn £38.5miliwn. Mae'r Cynllun wedi cael ei ddiweddaru ers adrodd arno i'r Cabinet ar 23 Ionawr 2018.

4.2 Prosiectau Mawr

Mae Atodiad 4 yn rhoi diweddariad ar y prosiectau mawr canlynol:

- Datblygiad Harbwr y Rhyl
- Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif – Ysgol Newydd y Rhyl
- Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif – Ysgol Glan Clwyd
- Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif – Ysgol Stryd y Rhos ac Ysgol Penbarras
- Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif – Ysgol Carreg Emlyn
- Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif – Ysgol Llanfair
- Rhaglen Ysgolion yr 21ain Ganrif – Ysgol Ffydd, y Rhyl
- Datblygiad Glan y Môr a Pharc Dŵr y Rhyl

4.3 Cynllun Corfforaethol

Mae Cynllun Corfforaethol 2012-17 yn nodi uchelgais y Cyngor i sicrhau buddsoddiad sylweddol yn ei flaenoriaethau ac mae'r ffigurau diweddaraf yn tynnu sylw at y ffaith y bydd buddsoddiad cyfalaf y Cyngor yn y Cynllun oddeutu £116.955 miliwn.

Mae cyfran uchel o'r buddsoddiad hwn yn cynnwys cyflwyno wyth prosiect o fewn y cynigion ar gyfer Ysgolion yr 21ain Ganrif (Band A).

	Cronfa'r Cyngor £miliwn	**Cyllid Allanol £miliwn**
Ysgolion yr 21ain Ganrif.	48.010	43.029
Tai Gofal Ychwanegol a Chefndy	7.500	0
Priffyrdd	13.500	4.916
Cyfanswm	**69.010**	**47.945**

Mae'r Cynllun yn gwneud tybiaethau allweddol ar ffactorau amrywiol, gan gynnwys cyllid gan Lywodraeth Cymru ac adnoddau'r Cyngor ei hun, amcangyfrif o gostau ac amseriad y gwaith.

Mae crynodeb o amcangyfrif diweddaraf y Cynllun Corfforaethol 2012-2017 yn cael ei ddangos yn Atodiad 1.

Gwnaeth y Cyngor gymeradwyo Cynllun Corfforaethol 2017-2022 diweddaraf ar 17 Hydref 2017. Mae hwn yn nodi gweledigaeth y Cyngor ar gyfer y tymor presennol. Mae cyfanswm cost y cynllun wedi'i amcangyfrif ar £135 miliwn, ond mae'n debygol o newid

wrth i gynigion gael eu datblygu. Mae’r Cynllun yn cynnwys y band nesaf o gynigion gwella ysgolion. Fel rhan o hyn, cadarnhaodd y Cabinet ar 23 Ionawr 2018 fod ganddo ymrwymiad ariannol i ddarparu cynigion Band B.

4.4 **Derbyniadau Cyfalaf**

Mae'r Cynllun Cyfalaf yn ddibynnol am ran o'i gyllid ar dderbyniadau cyfalaf a gynhyrchir drwy werthu asedau'r Cyngor. Mae'r tabl isod yn dangos y derbyniadau gros a gyflawnwyd yn 2017/18. Yn ogystal â hyn mae nifer o waredíadau posibl yn cael eu datblygu ar hyn o bryd.

	2017/18 £000
Bodynys, Rhewl	900
Maes Glas, Efenechtyd	350
Tir ar East Parade, y Rhyl	200
Cyfanswm	**1,450**

4.5 **Dangosyddion Darbodus**

Pob blwyddyn mae'r Cyngor yn pennu Dangosyddion Darbodus sy'n pennu terfynau darbodus ar ei fenthyca. Mae dyled y Cyngor yn £205.1 miliwn ar hyn o bryd. Mae hyn o fewn y Ffin Weithredol (£235 miliwn) a Therfyn Awdurdodedig (£240 miliwn) ac mae'n llai na'r rhagolwg Nawdd Cyfalaf Gofynnol (£253.1 miliwn). Mae hyn yn golygu bod y Cyngor yn cadw at y Cod Darbodus Cyllid Cyfalaf ac nid yw’n benthyca mwy na'i anghenion cyfalaf.

Mae'r gymhareb costau ariannu i’r llif refeniw net ar gyfer 2017/18 yn 6.85%. Mae'r gymhareb hon yn arwydd o fforddiadwyedd ac mae’n tynnu sylw at oblygiadau refeniw gwariant cyfalaf presennol ac arfaethedig trwy nodi cyfran o’r gyllideb refeniw sydd ei angen i gwrdd â chostau benthyca.

4.6 **Argymhellion y Grŵp Buddsoddi Strategol (GBS)**

Mae'r Grŵp Buddsoddi Strategol wedi adolygu ceisiadau cyfalaf ac wedi gwneud argymhellion i'w cynnwys yn y Cynllun Cyfalaf o 2018/19 ymlaen. Mae’r rhain wedi eu manylu yn Atodiad 5 a'u crynhoi yn Atodiad 6.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae prosiectau wedi cael eu hadolygu i sicrhau eu bod yn bodloni Amcanion Corfforaethol y Cyngor.

6. Faint fydd yn ei gostio a sut fydd yn effeithio ar wasanaethau eraill?

*6.*1 **Goblygiadau o ran Cost**

Mae'n angenrheidiol sicrhau bod y Cynllun Cyfalaf yn cael ei ariannu'n llawn gan fod yn rhaid i unrhyw gost ychwanegol, sy'n fwy na chyfanswm y cyllid sydd ar gael, gael ei ariannu o gyllidebau refeniw.

6.2 **Staffio/TG/Goblygiadau Swyddfa**

Mae'n ofynnol llenwi ffurflen Achos Busnes ar gyfer pob prosiect newydd a thrafod goblygiadau penodol yn ystod y cam hwnnw.

6.3 **Asesiad o Effaith ar Newid Hinsawdd - Lliniaru ac Addasu:**

Mae prosiectau cyfalaf newydd yn destun craffu gan y Grŵp Buddsoddi Strategol. Bydd pob achos busnes yn dangos, lle bo'n briodol, allyriadau tunelli carbon perthnasol cyn ac ar ôl prosiect, gan nodi a yw'r prosiect yn cynyddu, lleihau neu ddim yn cael effaith ar allyriadau carbon. Yn ogystal, mae angen sicrhau bod prosiectau cyfalaf newydd yn ddiogel ar gyfer y dyfodol ac yn gallu addasu i newid yn yr hinsawdd.

7. Beth yw prif gasgliadau'r Asesiad o'r Effaith ar Les?

Cwblhawyd Asesiad o Effaith llawn ar gyfer pob cais cyfalaf a adolygwyd gan y Grŵp Buddsoddi Strategol. Mae'r rhain wedi'u cynnwys yn Atodiadau 8 i 17.

8. Pa ymgynghoriadau a gynhaliwyd gydag Archwilio ac eraill?

Mae prosiectau'n cael eu paratoi ac yna'n cael eu monitro mewn ymgynghoriad â Phenaethiaid Gwasanaeth. Mae'r ffigurau a ddefnyddir yn yr adroddiadau yn seiliedig ar yr amcangyfrifon diweddaraf sydd ar gael.

Mae pob aelod wedi cael gwybod am y cynigion, gyda chopïau caled o'r ceisiadau wedi eu lleoli yn ystafell yr Aelodau a cheisiadau prosiect ar gael i'w gweld ar Mod.Gov.

9. Datganiad y Prif Swyddog Cyllid

Ni ddylai unrhyw brosiect ddechrau heb gael ei gyllido'n llawn yn erbyn cynllun prosiect cadarn a'r prosiect yn cael ei drafod gyda'r Grŵp Buddsoddi Strategol.

Mae angen i Noddwyr Prosiect arfer rheolaeth dynn dros eu gwariant cyfalaf er mwyn sicrhau bod y prosiectau'n gallu aros o fewn eu cyllidebau.

Mae'r Cyngor yn parhau i fuddsoddi yn ei flaenoriaethau drwy'r cynllun corfforaethol. Yn sail i fforddiadwyedd y Cynllun mae rhagdybiaethau allweddol ynghylch cyllidebau refeniw ac arian. Mae maint y Cynllun Corfforaethol yn golygu ei fod yn ymestyn dros gyfnod o 5-7 mlynedd ac yn sicr yn golygu wrth iddo barhau, y bydd gwahaniaethau amser rhwng y rhagdybiaethau a gynlluniwyd a'r rhagdybiaethau gwirioneddol ynghylch y defnydd o arian. Gall hyn olygu y gall cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd gynyddu nes y byddant wedi'u hymrwymo. Fodd bynnag, mae'n hanfodol gwerthfawrogi pe bai'r adnoddau'n cael eu gwyro trwy oes y Cynllun, bydd yn cael effaith ar gyflawniad prosiectau.

10. Pa risgiau sydd yna ac oes yna unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

10.1 Byddai risgiau posibl yn cynnwys cynlluniau’n peidio symud ymlaen, colli grant ac amhariad ar wasanaethau. Byddai cyflwr asedau yn parhau i ddirywio os na fuddsoddir, a gall hyn arwain at golli gwasanaethau pwysig.

10.2 Nid oes unrhyw brosiect cyfalaf heb risg. Fodd bynnag, mae’r holl gynlluniau’n cael eu hadolygu gan y Grŵp Buddsoddi Strategol ac maent hefyd yn destun monitro ac adrodd misol parhaus.

11. Pŵer i wneud y Penderfyniad

Gofynnir i Awdurdodau Lleol dan Adran 151 Deddf Llywodraeth Leol (1972) wneud trefniadau i weinyddu eu materion ariannol yn gywir.